

Sygn. akt III PK 122/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko Urzędowi Miasta Stalowej Woli
o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 10 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu
z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt III Pa 8/15,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 marca 2015 r., III Pa 8/15, Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu oddalił apelację powoda M. S. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Stalowej Woli z dnia 1 grudnia 2014 r., IV P 7/14, w sprawie przeciwko pozwanemu Urzędowi Miasta Stalowej Woli o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

Od wyroku Sądu drugiej instancji powód wniósł skargę kasacyjną, w której zarzucił naruszenie: 1) § 22 i 23 w związku z § 25 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów; 2) art. 5 ust. 2 i

art. 11 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe; 3) art. 30 § 4 k.p.; 4) art. 45 k.p.; 5) art. 8 k.p. oraz 6) art. 378 § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód w pierwszej kolejności wskazał na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do następujących kwestii: 1) „czy w sytuacji określonej w § 23 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. (Y) osobami odpowiedzialnymi za należyte przechowywanie, zabezpieczenie i konserwację ksiąg stanu cywilnego odpowiedzialne są solidarnie dwie osoby, czy też tylko jedna osoba, a jeżeli tak, to która z tych dwóch osób oraz jaka jest wówczas rola i odpowiedzialność drugiej wymienionej w tym przepisie osoby” oraz 2) „czy uregulowania wewnętrzne pracodawcy zawarte w § 13 Regulaminu pracy Urzędu Miasta Stalowej Woli oraz § 6 lit. a-e Kodeksu Postępowania Etycznego pracowników Urzędu Miasta Stalowej Woli, są sprzeczne z art. 14, art. 49 i art. 54 Konstytucji oraz ustawą prawo prasowe w szczególności z art. 11 ust. 2 i 3 oraz art. 5, i czy mogą być podstawą wypowiedzenia umowy o pracę oraz czy powinny być przez pracownika przestrzegane”. Ponadto skarżący powołał się na okoliczność, że jego skarga jest „oczywiście uzasadniona”, bowiem: 1) „pomimo (Y) zarzutu, iż przyczyny uzasadniające wypowiedzenie powodowi umowy o pracę są pozorne, gdyż powód w trakcie remontu budynku Urzędu Stanu Cywilnego nie był osobą odpowiedzialną za przechowywane akta, Sąd nie wskazał jaki przepis prawa przewiduje wyłączną odpowiedzialność powoda”, 2) „Sąd nie wskazał jakie to inne „ostrzejsze” kryteria należy stosować do oceny zachowania osób na stanowiskach kierowniczych, które kwalifikują do rozwiązania umowy o pracę i nie wskazał w tym przedmiocie konkretnych uregulowań prawnych” oraz 3) „zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania, tj. art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 328 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., ponieważ Sąd II instancji nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych (Y) i nie odniósł się do nich w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a więc doszło do nieprawidłowej kontroli apelacyjnej Sądu II instancji”. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie Sądowi pierwszej instancji sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie „zaskarżonych wyroków” i

orzeczenie co do istoty sprawy przez przywrócenie powoda do pracy i przyznanie mu wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). W pierwszej kolejności powód uważa, że wniesiona jego skarga kasacyjna powinna zostać rozpoznana, bo w sprawie zachodzi konieczność rozstrzygnięcia istotnego problemu prawnego, który pozostaje w związku z wykładnią przepisów rozporządzenia wykonawczego do ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego w zakresie dotyczącym odpowiedzialności za przechowywanie, zabezpieczenie i konserwację ksiąg stanu cywilnego. Tego argumentu Sąd Najwyższy jednak nie podziela i dlatego przedstawiona przez powoda okoliczność nie może uzasadniać przyjęcia skargi do rozpoznania.

Z pisemnych motywów wyroku Sądu drugiej instancji wynika, że powód piastował funkcję kierownika urzędu stanu cywilnego i z tego tytułu sprawował pieczę nad aktami stanu cywilnego prowadzonymi w pozwanym Urzędzie. Jedną z przyczyn wypowiedzenia powodowi umowy o pracę było niedopełnienie przez niego obowiązków służbowych polegające na niesporządzeniu protokołu zawierającego spis przedmiotowy i ilościowy akt stanu cywilnego, które były przenoszone do pomieszczeń zastępczych na czas trwania remontu budynku urzędu stanu cywilnego, a po ich zwrocie okazało się, że „brakuje 21 segregatorów zawierających akta zbiorowe urodzenia z lat 1994-2000”. W ocenie Sądów orzekających, wprowadzie obowiązek sporządzenia takiego protokołu nie wynikał wprost z przepisów prawa, to jednak „racjonalna potrzeba” przygotowania tego dokumentu pojawiła się w związku z zaistniałą potrzebą jednorazowego przeniesienia znacznej ilości akt stanu cywilnego w inne miejsce. W uzasadnieniu

zaskarżonego wyroku zwrócono uwagę, że obowiązki kierownika urzędu stanu cywilnego są determinowane „zdolnością dostosowania zachowania i podejmowania działań do sytuacji i potrzeby chwili”, co wymaga od pracownika zatrudnionego na takim stanowisku „operatywności i sprawności organizacyjnej”. Powód, który z uwagi na konieczność przeniesienia akt stanu cywilnego w inne, tymczasowe, miejsce przechowania, oczekiwał współpracy ze strony sekretarza miasta i podległej mu komórki organizacyjnej i nie sygnalizował prezydentowi miasta ewentualnych nieprawidłowości w tym zakresie. W szczególności nie domagał się przydzielenia mu dodatkowych osób do pomocy przy prawidłowym zorganizowaniu procedury przewozu akt, nie rozważał wysunięcia propozycji zmiany harmonogramu wywozu akt do pomieszczeń zastępczych, jak również nie wytypował żadnej osoby do wykonywania bieżącego nadzoru nad przebiegiem wywozu dokumentów. W tej sytuacji powód swoim postępowaniem naruszył ogólne reguły staranności (rzetelnego wykonywania pracy) wyznaczone w art. 100 § 1 i § 2 pkt 4 k.p., które obowiązują każdego pracownika (a zwłaszcza piastującego stanowisko kierownicze). Zgodnie z nimi pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie oraz stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeżeli nie są one sprzeczne z przepisami prawa lub umową o pracę, a w szczególności jest obowiązany dbać o dobro zakładu pracy, chronić jego mienie oraz zachować w tajemnicy informacje, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę. Skoro zachowanie powoda nie odpowiadało tym zasadom, to już samo w sobie stanowiło przyczynę uzasadniającą rozwiązanie z nim umowy o pracę za wypowiedzeniem, skoro jest to zwykły sposób rozwiązania bezterminowej umowy o pracę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 1996 r., I PRN 69/96, OSNAPiUS 1997 nr 10, poz. 163). Przyczyna wypowiedzenia nie musi mieć bowiem szczególnej wagi, czy nadzwyczajnej doniosłości, wobec czego brak oczekiwanej przez pracodawcę dbałości, staranności i uwagi w wykonywaniu obowiązków pracowniczych (adekwatnej do zajmowanego stanowiska) uzasadnia wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 1997 r., I PKN 419/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 598). W tym kontekście nie ma znaczenia postawiony we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania problem wykładni § 23 powołanego rozporządzenia Ministra

Spraw Wewnętrznych i Administracji. Ustalono bowiem, że powód nie zadbał o sporządzenie spisu wywożonych akt stanu cywilnego (a więc, gdy niewątpliwie był osobą odpowiedzialną za przechowywanie tych akt) a w świetle tego ustalenia, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), rozstrzygnięcie wątpliwości prawnych przedstawionych przez powoda byłoby oczywiście bezprzedmiotowe, bo ewentualne wnioski dotyczące sposobu interpretacji wymienionego przepisu prawa materialnego, nie miałyby wpływu na wynik sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Podobnie należy odnieść się do zgłoszonych przez powoda wątpliwości co do zgodności aktów normatywnych obowiązujących w pozwanym Urzędzie (wskazanych przez powoda konkretnych postanowień Regulaminu pracy oraz Kodeksu Postępowania Etycznego) z powszechnie obowiązującymi źródłami prawa. Według skarżącego, ten problem jurydyczny ma związek z kolejną przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę (określoną jako „kontaktowanie się z mediami bez pisemnego upoważnienia prezydenta miasta”). Należy bowiem stwierdzić, że pracodawca może wskazać pracownikowi kilka przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę a wypowiedzenie jest uzasadnione już wtedy, gdy choćby jedna z nich jest usprawiedliwiona (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 61/05, OSNP 2006 nr 17-18, poz. 265 i z dnia 8 stycznia 2007 r., I PK 187/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 35; Gdańskie Studia Prawnicze - Przegląd Orzecznictwa 2008 nr 1, poz. 13, z glosą A. Wypych-Żywickiej). W sytuacji, gdy uzasadnioną okazała się być przyczyna polegająca na zarzucie zaniedbań przy przenoszeniu dokumentacji, nad którą pracownik sprawował pieczę, to rozważania co do zgodności „uregulowań wewnętrznych pracodawcy” (określających sposób kontaktowania się pracowników Urzędu z przedstawicielami mediów) z powszechnie obowiązującymi źródłami prawa stają się zbędne, bo rezultat tych rozważań nie może mieć wpływu na wynik sporu.

Z analogicznych względów skargi kasacyjnej powoda nie można uznać za oczywiście uzasadnioną, bowiem zaskarżone nią orzeczenie Sądu drugiej instancji nie jest dotknięte brakami widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z

dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 oraz z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107). W szczególności dotyczy to zarzutu oczywistej obrazy przepisów postępowania (art. 378 § 1 oraz art. 328 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.). Skoro w uzasadnieniu wyroku zaskarżonego skargą Sąd odwoławczy, podtrzymując ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz ich ocenę prawną, przedstawił obszerne (na kilku stronach maszynopisu) wyjaśnienia, dlaczego uznał wyrok Sądu Rejonowego za orzeczenie „odpowiadające prawu”, natomiast apelację powoda za środek prawny „nie mający uzasadnionych podstaw” i podlegający oddaleniu w myśl art. 385 k.p.c., to w żadnym razie nie można przyjąć, że uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia jest dotknięte kardynalnymi wadami, które uniemożliwiają przeprowadzenie kontroli kasacyjnej tego wyroku.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.